

ПОГЛАВЉЈЕ VII. ПРИЈЕЛАЗНЕ I ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Чланак 23.**

(Prestanak važenja pravilnika)

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika, prestaje važiti Pravilnik za utvrđivanje prekomjernog korištenja javnih cesta ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/10).

Чланак 24.

(Primjena pravilnika)

Korisnici koji su započeli obavljati djelatnost iz članka 3. ovoga Pravilnika, prije njegovog stupanja na snagu, dužni su podnijeti zahtjev za dobivanje rješenja nadležnom upravitelju za ceste najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Чланак 25.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Број 08-02-2-511-7/17

20. studenoga 2017. godine
Mostar

Ministar

Denis Lasić, v. r.**ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО
ОКОЛИША И ТУРИЗМА****1610**

На основу члана 16. став 4., члана 18. став 1. и члана 38. став 2. Закона о заштити зрака ("Службене новине Федерације БиХ", број 33/03 и 4/10), федерална министрица околиша и туризма доноси

ПРАВИЛНИК**О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О
ГРАНИЧНИМ ВРИЈЕДНОСТИМА ЕМИСИЈА У ЗРАК
ИЗ ПОСТРОЈЕЊА ЗА САГОРИЈЕВАЊЕ****Члан 1.**

У Правилнику о граничним вриједностима емисија у зрак из постројења за сагоријевање ("Службене новине Федерације БиХ", број 3/13), у члану 2. тачка е) на крају текста додају се ријечи "и 15% за гасне турбине и гасне моторе;".

Тач. р) и с) се мијењају и гласе:

"р) "старо велико постројење за сагоријевање" је постројење за сагоријевање које посједује употребну дозволу издату прије 01.07.1992. године, а у недостатку употребне дозволе грађевинску дозволу или које је пуштено у рад прије 01.07.1992. године.

с) "постојеће велико постројење за сагоријевање" је постројење за сагоријевање које посједује употребну дозволу издату на дан или после 01.07.1992. године, а прије 01.01.2018. године, а у недостатку употребне дозволе грађевинску дозволу или које је пуштено у рад на дан или после 01.07.1992. године, а прије 01.01.2018. године."

Иза тачке с) додаје се нова тачка т) која гласи:

"т) "ново велико постројење за сагоријевање" је постројење за сагоријевање које посједује употребну дозволу на дан или после 01.01.2018. године, а у недостатку употребне дозволе грађевинску дозволу или које је пуштено у рад на дан или после 01.01.2018. године."

Члан 2.

У члану 3. став 8. мијења се и гласи:

"Мала постројења за сагоријевање су постројења за сагоријевање чија је топлотна снага:

- 0,05-1 MWth при кориштењу чврстог горива и то: биомасе и остатака из прераде биомасе, угља и брикета из угља и кокса са садржајем сумпора мањим од 2 g/MJ;
- 0,05-5 MWth при кориштењу течног горива: уље за ложење лако и екстра лако у складу са прописом којим се уређују физичко-хемијске карактеристике течних горива;
- 0,05-10 MWth при кориштењу природног гаса или течног нафтног гаса."

Члан 3.

У члану 6. иза ријечи "правилником" брише се рез и додаје ријеч "или", а ријеч "израдом" замјењује се са ријечи "проведбом".

Члан 4.

Члан 7. мијења се и гласи:

"Члан 7.

(Граничне вриједности емисија)

На стара велика постројења за сагоријевање примјењују се граничне вриједности емисија за сумпор диоксид, азотних оксида, чврстих честица из Прилога I-III под А. Ако наведене граничне вриједности емисија не могу бити постигнуте због карактеристика горива, потребно је постићи степен одсумпоравања 60% у постројењима са топлотном снагом до 100 MWth, 75% за постројења са топлотном снагом 100-300 MWth, 90% за постројења са топлотном снагом већом од 300 MWth, 94% за постројења са топлотном снагом већом од 500 MWth. Ови услови за стара велика постројења вриједне до 01.01.2028. године, након чега ће се примјењивати одредбе из Прилога I-III под Б.

Изузетно од става 1. овог члана стара велика постројења за сагоријевање не морају постићи граничне вриједности емисија под условом да су обухваћени Националним планом смањења емисија (скр. NERP) урађеним у складу са међународним обавезама проистеклим по основу чланства у Уговору о Енергетској заједници.

Старо велико постројење за сагоријевање из става 2 овог члана које је обухваћено Националним планом смањења емисија (скр. NERP), испуњава обавезу смањења емисија CO₂, NO_x и чврстих честица имплементацијом његовог учешћа у укупним емисијама дефинисаним у NERP-у у складу са временским планом имплементације.

На постројење велико постројење за сагоријевање примјењују се граничне вриједности емисија загађујућих материја из Прилога I-III под Б., те прилога IV за угљен моноксид (CO).

Уколико постројење за сагоријевање користи домаћа чврста горива могу се примјењивати минимални степен одсумпоравања од најмање 92% за постројења топлотне снаге 50-100 MWth, 92% за постројења топлотне снаге 100-300 MWth, а за постројења са топлотном снагом већом од 300 MWth, степен одсумпоравања од најмање 96%.

На ново велико постројење за сагоријевање примјењују се граничне вриједности емисија загађују материја из Прилога I-III под С. Уколико постројења за сагоријевање користе домаћа чврста горива могу се примјењивати минимални степен одсумпоравања од најмање 93% за постројења топлотне снаге 50-100 MWth, 93% за постројења топлотне снаге 100-300 MWth а за постројења са топлотном снагом већом од 300 MWth, степен одсумпоравања од најмање 97%.

Изузетно од ст.1. и 2. овог члана надлежни орган може у поступку издавања сагласности на студију о процјени

утицаја на околиш и у поступку издавања околишске дозволе постројењу прописати:

- граничне вриједности емисија и за друге загађујуће материје и рокове за њихово постизање;
- граничне вриједности емисије строжије од вриједности датих у Прилозима I-III;
- додатне захтјеве или измјене на великом постројењу за сагоријевање у складу са развојем науке и технике.

Граничне вриједности емисије из Прилога I-III не примјењују се на сљедећа постројења за сагоријевање:

- дизелске моторе;
- котлове утилизаторе унутар постројења за производњу целулозе.

Граничне вриједности емисија за средња постројења за сагоријевање за различите врсте горива дате су у Прилогу V.

Граничне вриједности емисија за мала постројења за сагоријевање за различите врсте горива дате су у Прилогу VI."

Члан 5.

У члану 8. став 2. у ал. 2 и 3. ријечи "2007.-2012." замјењују се ријечима "2008.-2012."

У ставу 3. на крају ријечи "01.01.2007. године" замијењује се ријечима "01.01.2008. године".

Члан 6.

Иза члана 9. додаје се нови члан 9а. који гласи:

"Члан 9а.

(Национални план за смањење емисија)

У циљу доношења Националног плана за смањење емисија утврђују се максималне емисије загађујућих материја, за сумпор диоксид (SO₂), оксиде азота NO_x (изражене као NO₂) и прашкасте материје, из старих великих постројења за 2012. годину, као референтну годину.

Максималне емисије за 2018. годину рачунају се на основу граничних вриједности емисија из Прилога I-III под А. или гдје то није могуће за SO₂, на основу степена одсумпоравања из члана 7. став 1.

Максималне емисије за 2023. годину рачунају се на основу примјенивих граничних вриједности емисија у тој години из Прилога I - III под А. или гдје је то није могуће за SO₂, на основу степена одсумпоравања из члана 7. став 1. овог правилника. То практично значи, за израчунавање максималне емисије за 2023. годину користе се исте граничне вриједности емисије као и за 2018. годину осим граничних вриједности емисија за NO_x за постројења за сагоријевање која користе чврста горива топлотне снаге изнад 500 MW, гдје гранична вриједност емисије износи 200 mg/Nm³.

Максималне емисије за период 2019.-2022. године одређују се пратећи линеаран тренд између максималних емисија из 2018. године и 2023. године.

Максималне емисије за 2026. годину и 2027. годину рачунају се на основу примјенивих граничних вриједности емисија из Прилога I-III под В. или гдје је то није могуће за SO₂, на основу степена одсумпоравања наведеног у члану 7. став 6.

Максималне емисије за 2024. годину и 2025. годину одређују се пратећи линеарно смањење максималних емисија између 2023. године и 2026. године.

Кроз имплементацију Националног плана за смањење емисија, укупне годишње емисије сумпор-диоксида, азотних оксида и чврстих честица ће се смањити на вриједност максималних емисија које се примјењују за горе наведене године, према плану имплементације а у складу са обезбијеђеним финансирањем. Најкасније до 31.12.2027. године стварне емисије морају достићи максималне емисије за 2027. годину односно након тог датума сва постројења која остају у раду морају бити усклађене са граничним вриједностима емисија у складу са Прилогом I-III под В.

Национални план за смањење емисија примјењује се за период од 01.01.2018. године до најкасније 31.12.2027. године.

Коначну писану изјаву потписану и овјерену од стране одговорног лица са пријавом за Национални план за смањење емисија, која садржи коначну листу постројења која ће бити обухваћена Националним планом за смањење емисија, а која може садржати само она постројења која су била претходно пријављена у прелиминарној пријави за Национални план за смањење емисија, оператер је дужан да достави надлежном органу најкасније до 01.12.2017. године.

У циљу оцјене спровођења Националног плана за смањење емисија, оператер је дужан да доставља годишњи извјештај који поред реалних, тј. остварених емисија загађујућих материја у зрак обухвата и пројекције емисија загађујућих материја, узимајући у обзир пројекте у току, односно пројекте за која су обезбијеђена финансијска средства и дефинисан план реализације пројекта."

Члан 7.

У члану 10. тачка а) ријечи "31.12.2025. године" замјењују се ријечима "31.12.2023. године"

Додаје се нови став 2. који гласи:

"Ако у периоду од 01.01.2018. године до 31.12.2023. године постројење за сагоријевање утроши 20.000 радних сати, а настави са радом после 01.01.2024. године, емисије у том случају морају бити у складу са прописаним граничним вриједностима емисија из Прилога I-III под С."

Члан 8.

Прилог I, Прилог II и Прилог III замијењују се новим Прилогом I, Прилогом II и Прилогом III, који се налазе у прилогу овог правилника и чине његов саставни дио.

Члан 9.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 04-23-430/17

16. новембра 2017. године
Сарајево

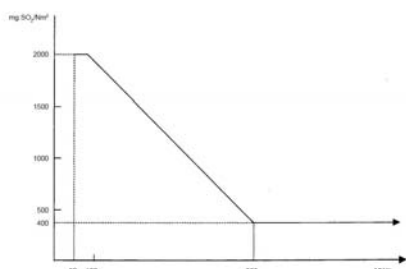
Министрица
Др **Едита Ђапо**, с. р.

Прилог I ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈЕ СУМПОР ДИОКСИДА (SO₂) ЗА ВЕЛИКА ПОСТРОЈЕЊА ЗА САГОРИЈЕВАЊЕ

Све граничне вриједности емисије израчунавају се при температури од 273,15 К, притиску од 101,3 kPa и након корекције на садржај водене паре у отпадним гасовима и при референтном кисину (6% за чврста горива и 3% за течна и гасовита горива и 15% за гасне турбине и гасне моторе).

1. Чврста горива

А. Граничне вриједности емисије SO₂ изражене у mg/m³_n за стара велика постројења за сагоријевање (прерачунато на 6% O₂)

За постројења за сагоријевање чија је топлотна снага 100-500 MW_{th} гранична вриједност емисије SO₂ се израчунава по релацији:

$$y = -4x + 2.400$$

гдје су:

x - топлотна снага постројења за сагоријевање (MW_{th})

y - гранична вриједност емисије SO₂ за дату топлотну снагу постројења (mg/m³_n)

Б. Граничне вриједности емисије SO₂ изражене у mg/m³_n за постојећа велика постројења за сагоријевање (прерачунато на 6% O₂) са изузетком гасних турбина

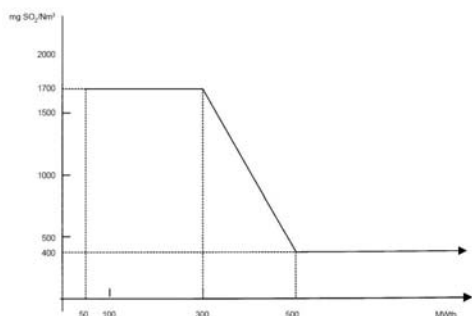
Врста горива	50-100 MW _{th}	100-300 MW _{th}	>300 MW _{th}
биомаса	200	200	200
угаљ и друга чврста горива	400	250	200
тресет	300	300	200

Ц. Граничне вриједности емисије SO₂ изражене у mg/m³_n за нова велика постројења за сагоријевање (прерачунато на 6% O₂) са изузетком гасних турбина

Врста горива	50-100 MW _{th}	100-300 MW _{th}	>300 MW _{th}
биомаса	200	200	150
угаљ и друга чврста горива	400	200	150 200 у случају сагоријевања у циркулационом флуидизованом слоју или флуидизованом слоју под притиском
тресет	300	300	150 200 у случају сагоријевања у флуидизованом слоју

2. Течна горива

А. Граничне вриједности емисије SO₂ изражене у mg/m³_n за стара велика постројења за сагоријевање (прерачунато на 3% O₂)

За постројења чија је топлотна снага 300-500 MW_{th} гранична вриједност емисије SO₂ се израчунава по релацији:

$$y = -6,5x + 3.650$$

гдје су:

x - топлотна снага постројења за сагоријевање (MW_{th})

y - гранична вриједност емисије SO₂ за дату топлотну снагу постројења (mg/m³_n)

Б. Граничне вриједности емисија за SO₂ за постојећа велика постројења за сагоријевање изражене у mg/m³_n (прерачунато на 3% O₂), са изузетком гасних турбина

50 - 100 MW _{th}	100 - 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
350	250	200

Ц. Граничне вриједности емисија за SO₂ за нова велика постројења за сагоријевање изражене у mg/m³_n (прерачунато на 3% O₂), са изузетком гасних турбина

50 - 100 MW _{th}	100 - 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
350	200	150

3. Гасовита горива

А. Граничне вриједности емисије за SO₂ за стара велика постројења за сагоријевање изражене у mg/m³_n (прерачунато на 3% O₂)

Врста горива	Гранична вриједност емисије (mg/m ³ _n)
гасовита горива генерално	35
течни нафтни гас	5
гасови ниске топлотне моћи из процеса гасификације рафинеријских остатака, гас из коксних пећи, гас из високих пећи	800

Б. Граничне вриједности емисија SO₂ за постојећа велика постројења за сагоријевање изражене у mg/m³_n (прерачунато на 3% O₂)

Врста горива	Гранична вриједност емисије (mg/m ³ _n)
гасовита горива опћенито	35
течни нафтни гас	5
гасови ниске топлотне моћи из коксних пећи	400
гасови ниске топлотне моћи из високих пећи	200

Ц. Граничне вриједности емисија SO₂ за нова велика постројења за сагоријевање изражене у mg/m³_n (прерачунато на 3% O₂)

Врста горива	Гранична вриједност емисије (mg/m ³ _n)
гасовита горива опћенито	35
течни нафтни гас	5
гасови ниске топлотне моћи из коксних пећи	400
гасови ниске топлотне моћи из високих пећи	200

Прилог II

ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈЕ АЗОТНИХ ОКСИДА (ИЗРАЖЕН КАО NO₂) ЗА ВЕЛИКА ПОСТРОЈЕЊА ЗА САГОРИЈЕВАЊЕ

Све граничне вриједности емисије израчунавају се при температури од 273,15 K, притиску од 101,3 kPa и након корекције на садржај водене паре у отпадним гасовима и при референтном кисуку (6% за чврста горива и 3% за течна и гасовита горива и 15% за гасне турбине и гасне motore).

А. Граничне вриједности емисија за NO_x изражене у mg/m³_n за стара велика постројења за сагоријевање (прерачунато на 6% O₂ за чврста горива и 3% O₂ за течна и гасовита горива)

Врста горива	Топлотна снага (MW _{th})	Гранична вриједност емисије (mg/m ³ _n)
чврста (1), (2)	50 - 500 MW _{th}	600
	> 500 MW _{th}	500
	Od 1. I. 2016.	
	50 - 500 MW _{th}	600

	> 500 MW _{th}	200
течна	50 - 500 MW _{th}	450
	> 500 MW _{th}	400
гасовита	50 - 500 MW _{th}	300
	> 500 MW _{th}	200

(1) За постројења са топлотном снагом већом од 500 MW_{th} која од дана ступања на снагу овог правилника не раде више од 2.000 радних сати годишње у петогодишњем просјеку до 31.12.2015. године гранична вриједност емисије је 600 mg/m³_n и основ је за одређивање њиховог удјела у Плану за смањење емисија из постојећих великих постројења за сагоревање. Од 1.1.2016. године, за постројења која неће радити више од 1.500 радних сати годишње у петогодишњем просјеку, гранична вриједност емисије је 450 mg/m³_n.

(2) До 1.1.2018. године за постројења која су у дванаестомјесечном периоду, до 31.12.2009. године радила и настављају да раде на чврста горива чији је испарљиви садржај мањи од 10%, гранична вриједност емисије је 1.200 mg/m³_n.

Б. Граничне вриједности емисија за NO_x изражене у mg/m³_n за постојећа велика постројења за сагоревање Чврсто гориво (прерачунато на 6% O₂)

Врста горива	50 - 100 MW _{th}	100 - 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
биомаса	300	250	200
угаљ	300	200	200

Течна горива (прерачунато на 3% O₂)

50 - 100 MW _{th}	100 - 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
450	200	150

Гасовита горива (прерачунато на 3% O₂)

природни гас	100
гасови ниске топлотне моћи из кокских пећи, гас из високих пећи	200
остали гасови	200

Гасне турбине (прерачунато на 15% O₂)

Врста горива	
природни гас ⁽¹⁾	50 ⁽²⁾
течна горива ⁽³⁾	50
гасовита горива	120

(1) Природни гас је смјеса гасовитих угљоводоника од којих је најзаступљенији метан који садржи највише 20% (запремински) инертних и других састојака.

(2) Гранична вриједност емисије износи 75 mg/m³_n у случајевима када је ефикасност утврђена у складу са условима оптерећења према утврђеном одговарајућем ISO стандарду:

- код гасних турбина које се користе у комбинованим системима за гријање и производњу електричне енергије и чија је укупна ефикасност већа од 75%;
- код гасних турбина које се користе у комбинованом циклусу производње чија је укупна ефикасност већа од 55%;
- код гасних турбина за механичке погоне.

Код гасних турбина са једним циклусом које нису наведене ни у једној претходној категорији, али имају ефикасност већу од 35% утврђену у складу са условима оптерећења према утврђеном одговарајућем ISO стандарду гранична вриједност емисије израчунава се према релацији 50(η/35), где је η ефикасност гасне турбине изражена у процентима у складу са условима оптерећења према утврђеном одговарајућем ISO стандарду.

(3) Примјењује се само за гасне турбине у којима сагореју само лаки и средњи дестилати.

Наведене граничне вриједности не примјењују се на гасне турбине за хитне случајеве које раде мање од 500 радних сати годишње.

Ц. Граничне вриједности емисија за NO_x изражене у mg/m³_n за нова велика постројења за сагоревање Чврста горива

Укупна топлотна снага (MW _{th})	Угаљ и лигнит и друга чврста горива	Биомаса и тресет
50-100	300 400 у случају сагоревања спрашеног лигнита	250
100-300	200	200
> 300	150 200 у случају сагоревања спрашеног лигнита	150

Течна горива

Укупна топлотна снага (MW _{th})	Течна горива
50-100	300
100-300	150
> 300	100

Гасовита горива

Врста постројења	NO _x (NO ₂)
постројења за сагоревање, осим гасних турбина и гасних мотора	100
гасне турбине (укључујући гасне турбине са комбинованим циклусом)	50 ⁽¹⁾
гасни мотори	75

(1) На гасне турбине (укључујући гасне турбине са комбинованим циклусом) граничне вриједности емисије за NO_x (изражене као NO₂) из ове тачке примјењују се само за оптерећења изнад 70%.

На гасне турбине за хитне случајеве које раде мање од 500 радних сати годишње не примјењују се граничне вриједности емисија из ове тачке. Оператер таквих постројења дужан је да води евиденцију о утрошеним радним сатима.

Прилог III ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈЕ ЧВРСТИХ ЧЕСТИЦА ЗА ВЕЛИКА ПОСТРОЈЕЊА ЗА САГОРИЈЕВАЊЕ

Све граничне вриједности емисије израчунавају се при температури од 273,15 K, притиску од 101,3 kPa и након корекције на садржај водене паре у отпадним гасовима и при референтном кисуку (6% за чврста горива и 3% за течна и гасовита горива).

А. Граничне вриједности емисија за чврсте честице изражене у mg/m³_n (прерачунато на 6% O₂ за чврста горива и 3% за течна и гасовита горива) за стара велика постројења за сагоревање

Врста горива	Топлотна снага (MW _{th})	Гранична вриједност емисије (mg/m ³ _n)
чврсто	≥ 500	50 (100) ⁽¹⁾
	< 500	100
течно	сва постројења	50 (100) ⁽²⁾
гасовито	сва постројења	5 (по правилу)
		10 (високолећни гас)
		50 (гас настао при производњи челика, а који се може користити на другом мјесту)

(1) Може се примјенити на постројења за сагоревање топлотне снаге ≥ 500 MW_{th} која сагореју чврсто гориво топлотне моћи мање од 5.800 kJ/kg са масеним удјелом воде већим од 45%, укупним масеним удјелом

- влаге и пепела већим од 60% и удјелом калцијум оксида (СаО) већим од 10%.
- (2) Може се примјенити на постројења за сагореивање топлотне снаге <500 MW_{th} ако користе течна гориво са удјелом пепела већим од 0,06%.

Б. Граничне вриједности емисија за чврсте честице изражене у mg/m³ примјењује се на постојећа велика постројења за сагореивање, са изузетком гасних турбина Чврста горива (прерачуно на 6% O₂)

Топлотна снага (MW _{th})	угаљ	биомаса
50-100	30	30
100-300	25	20
>300	20	20

Течна горива (прерачуно на 3% O₂)

50-100	30
100-300	25
>300	20

Гасовита горива (прерачуно на 3% O₂)

општи случај	5
за гас из високе пећи	10
за гасове настале при производњи челика који се могу користити на другом мјесту	30

Ц. Граничне вриједности емисија за чврсте честице изражене у mg/m³ примјењује се на нова велика постројења за сагореивање, са изузетком гасних турбина Чврста и течна горива

Укупна топлотна снага (MW _{th})	Гранична вриједност емисије (mg/нормални m ³)
50-300	20
> 300	10
	20 за биомасу и тресет

Гасовита горива

Укупна топлотна снага (MW _{th})	Гранична вриједност емисије (mg/нормални m ³)
гасовита горива генерално	5
гас из високе пећи	10
за гасове настале у индустрији челика који се могу користити на другом мјесту	30

Na osnovu člana 16. stav 4., člana 18. stav 1. i člana 38. stav 2. Zakona o zaštiti zraka ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/03 i 4/10), federalna ministrica okoliša i turizma donosi

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O
GRANIČNIM VRIJEDNOSTIMA EMISIJA U ZRAK IZ
POSTROJENJA ZA SAGORIJEVANJE**

Član 1.

U Pravilniku o graničnim vrijednostima emisija u zrak iz postrojenja za sagorijevanje ("Službene novine Federacije BiH", broj 3/13), u članu 2. tačka e) na kraju teksta dodaju se riječi "i 15% za gasne turbine i gasne motore";.

Tač. r) i s) se mijenjaju i glase:

- "r) "staro veliko postrojenje za sagorijevanje" je postrojenje za sagorijevanje koje posjeduje upotrebnu dozvolu izdatu prije 01.07.1992. godine, a u nedostatku upotrebne dozvole građevinsku dozvolu ili koje je pušteno u rad prije 01.07.1992. godine.
- s) "postojeće veliko postrojenje za sagorijevanje" je postrojenje za sagorijevanje koje posjeduje upotrebnu dozvolu izdatu na dan ili poslije 01.07.1992. godine, a prije 01.01.2018. godine, a u nedostatku upotrebne dozvole građevinsku dozvolu ili koje je pušteno u rad

na dan ili poslije 01.07.1992. godine, a prije 01.01.2018. godine."

Iza tačke s) dodaje se nova tačka t) koja glasi:

- "t) "novo veliko postrojenje za sagorijevanje" je postrojenja za sagorijevanje koje posjeduje upotrebnu dozvolu na dan ili poslije 01.01.2018. godine, a u nedostatku upotrebne dozvole građevinsku dozvolu ili koje je pušteno u rad na dan ili poslije 01.01.2018. godine."

Član 2.

U članu 3. stav 8. mijenja se i glasi:

"Mala postrojenja za sagorijevanje su postrojenja za sagorijevanje čija je toplotna snaga:

- 0,05-1 MW_{th} pri korištenju čvrstog goriva i to: biomase i ostataka iz prerade biomase, uglja i briketa iz uglja i koksa sa sadržajem sumpora manjim od 2 g/MJ;
- 0,05-5 MW_{th} pri korištenju tečnog goriva: ulje za loženje lako i ekstra lako u skladu sa propisom kojim se uređuju fizičko-hemijske karakteristike tečnih goriva;
- 0,05-10 MW_{th} pri korištenju prirodnog gasa ili tečnog naftnog gasa."

Član 3.

U članu 6. iza riječi " pravilnikom" briše se zarez i dodaje riječ "ili", a riječ "izradom" zamjenjuje se sa riječi "provedbom".

Član 4.

Član 7. mijenja se i glasi:

"Član 7.

(Granične vrijednosti emisija)

Na stara velika postrojenja za sagorijevanje primjenjuju se granične vrijednosti emisija za sumpor dioksid, azotnih oksida, čvrstih čestica iz Priloga I-III pod A. Ako navedene granične vrijednosti emisija ne mogu biti postignute zbog karakteristika goriva, potrebno je postići stepen odsumporavanja 60% u postrojenjima sa toplotnom snagom do 100 MW_{th}, 75% za postrojenja sa toplotnom snagom 100-300 MW_{th}, 90% za postrojenja sa toplotnom snagom većom od 300 MW_{th}, 94% za postrojenja sa toplotnom snagom većom od 500 MW_{th}. Ovi uslovi za stara velika postrojenja vrijede do 01.01.2028. godine, nakon čega će se primjenjivati odredbe iz Priloga I-III pod B..

Izuzetno od stava 1. ovog člana stara velika postrojenja za sagorijevanje ne moraju postići granične vrijednosti emisija pod uslovom da su obuhvaćeni Nacionalnim planom smanjenja emisija (skr. NERP) urađenim u skladu sa međunarodnim obavezama proisteklim po osnovu članstva u Ugovoru o Energetskoj zajednici.

Staro veliko postrojenje za sagorijevanje iz stava 2 ovog člana koje je obuhvaćeno Nacionalnim planom smanjenja emisija (skr. NERP), ispunjava obavezu smanjenja emisija SO₂, NO_x i čvrstih čestica implementacijom njegovog učešća u ukupnim emisijama definisanim u NERP-u u skladu sa vremenskim planom implementacije.

Na postojeće veliko postrojenje za sagorijevanje primjenjuju se granične vrijednosti emisija zagađujućih materija iz Priloga I-III pod B., te priloga IV za ugljen monoksid (CO).

Ukoliko postrojenje za sagorijevanje koristi domaća čvrsta goriva mogu se primjenjivati minimalni stepeni odsumporavanja od najmanje 92% za postrojenja toplotne snage 50-100 MW_{th}, 92% za postrojenja toplotne snage 100-300 MW_{th}, a za postrojenja sa toplotnom snagom većom od 300 MW_{th}, stepen odsumporavanja od najmanje 96%.

Na novo veliko postrojenje za sagorijevanje primjenjuju se granične vrijednosti emisija zagađujućih materija iz Priloga I-III pod C. Ukoliko postrojenja za sagorijevanje koriste domaća čvrsta

goriva mogu se primjenjivati minimalni stepeni odsumporavanja od najmanje 93% za postrojenja toplotne snage 50-100 MW_{th}, 93% za postrojenja toplotne snage 100-300 MW_{th} a za postrojenja sa toplotnom snagom većom od 300 MW_{th}, stepen odsumporavanja od najmanje 97%.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana nadležni organ može u postupku izdavanja saglasnosti na studiju o procjeni uticaja na okoliš i u postupku izdavanja okolinske dozvole postrojenju propisati:

- granične vrijednosti emisija i za druge zagađujuće materije i rokove za njihovo postizanje;
- granične vrijednosti emisije strožije od vrijednosti datih u Prilozima I-III;
- dodatne zahtjeve ili izmjene na velikom postrojenju za sagorijevanje u skladu sa razvojem nauke i tehnike.

Granične vrijednosti emisije iz Priloga I-III ne primjenjuju se na sljedeća postrojenja za sagorijevanje:

- dizelske motore;
- kotlove utilizatore unutar postrojenja za proizvodnju celuloze.

Granične vrijednosti emisija za srednja postrojenja za sagorijevanje za različite vrste goriva date su u Prilogu V.

Granične vrijednosti emisija za mala postrojenja za sagorijevanje za različite vrste goriva date su u Prilogu VI."

Član 5.

U članu 8. stav 2. u al. 2 i 3. riječi "2007.-2012." zamjenjuju se riječima "2008.-2012."

U stavu 3. na kraju riječi "01.01.2007. godine" zamjenjuje se riječima "01.01.2008. godine".

Član 6.

Iza člana 9. dodaje se novi član 9a. koji glasi:

"Član 9a.

(Nacionalni plan za smanjenje emisija)

U cilju donošenja Nacionalnog plana za smanjenje emisija utvrđuju se maksimalne emisije zagađujućih materija, za sumpor dioksid (SO₂), okside azota NO_x (izražene kao NO₂) i praškaste materije, iz starih velikih postrojenja za 2012. godinu, kao referentnu godinu.

Maksimalne emisije za 2018. godinu računaju se na osnovu graničnih vrijednosti emisija iz Priloga I-III pod A. ili gdje to nije moguće za SO₂, na osnovu stepena odsumporavanja iz člana 7. stav 1.

Maksimalne emisije za 2023. godinu računaju se na osnovu primjenjivih graničnih vrijednosti emisija u toj godini iz Priloga I-III pod A. ili gdje je to nije moguće za SO₂, na osnovu stepena odsumporavanja iz člana 7. stav 1. ovog pravilnika. To praktično znači, za izračunavanje maksimalne emisije za 2023. godinu koriste se iste granične vrijednosti emisije kao i za 2018. godinu osim graničnih vrijednosti emisija za NO_x za postrojenja za sagorijevanje koja koriste čvrsta goriva toplotne snage iznad 500 MW, gdje granična vrijednost emisije iznosi 200 mg/Nm³.

Maksimalne emisije za period 2019.-2022. godine određuju se prateći linearan trend između maksimalnih emisija iz 2018. godine i 2023. godine.

Maksimalne emisije za 2026. godinu i 2027. godinu računaju se na osnovu primjenjivih graničnih vrijednosti emisija iz Priloga I-III pod B. ili gdje je to nije moguće za SO₂, na osnovu stepena odsumporavanja navedenog u članu 7. stav 6.

Maksimalne emisije za 2024. godinu i 2025. godinu određuju se prateći linearno smanjenje maksimalnih emisija između 2023. godine i 2026. godine.

Kroz implementaciju Nacionalnog plana za smanjenje emisija, ukupne godišnje emisije sumpor-dioksida, azotnih oksida i čvrstih čestica će se smanjiti na vrijednost maksimalnih emisija koje se primjenjuju za gore navedene godine, prema planu

implementacije a u skladu sa obezbijedenim finansiranjem. Najkasnije do 31.12.2027. godine stvarne emisije moraju dostići maksimalne emisije za 2027. godinu odnosno nakon tog datuma sva postrojenja koja ostaju u radu moraju biti usklađena sa graničnim vrijednostima emisija u skladu sa Prilogom I-III pod B.

Nacionalni plan za smanjenje emisija primjenjuje se za period od 01.01.2018. godine do najkasnije 31.12.2027. godine.

Konačnu pisanu izjavu potpisanu i ovjerenu od strane odgovornog lica sa prijavom za Nacionalni plan za smanjenje emisija, koja sadrži konačnu listu postrojenja koja će biti obuhvaćena Nacionalnim planom za smanjenje emisija, a koja može sadržati samo ona postrojenja koja su bila prethodno prijavljena u preliminarnoj prijavi za Nacionalni plan za smanjenje emisija, operater je dužan da dostavi nadležnom organu najkasnije do 01.12.2017. godine.

U cilju ocjene sprovođenja Nacionalnog plana za smanjenje emisija, operater je dužan da dostavlja godišnji izvještaj koji pored realnih, tj. ostvarenih emisija zagađujućih materija u zrak obuhvata i projekcije emisija zagađujućih materija, uzimajući u obzir projekte u toku, odnosno projekte za koja su obezbijedena finansijska sredstva i definisan plan realizacije projekta."

Član 7.

U članu 10. tačka a) riječi "31.12.2025. godine" zamjenjuju se riječima "31.12.2023. godine".

Dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Ako u periodu od 01.01.2018. godine do 31.12.2023. godine postrojenje za sagorijevanje utroši 20.000 radnih sati, a nastavi sa radom poslije 01.01.2024. godine, emisije u tom slučaju moraju biti u skladu sa propisanim graničnim vrijednostima emisija iz Priloga I-III pod C."

Član 8.

Prilog I, Prilog II i Prilog III zamjenjuju se novim Prilogom I, Prilogom II i Prilogom III, koji se nalaze u prilogu ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio.

Član 9.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 04-23-430/17

16. novembra 2017. godine
Sarajevo

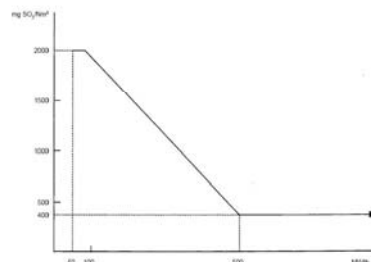
Ministrica
Dr. Edita Đapo, s. r.

Prilog I GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJE SUMPOR DIOKSIDA (SO₂) ZA VELIKA POSTROJENJA ZA SAGORIJEVANJE

Sve granične vrijednosti emisije izračunavaju se pri temperaturi od 273,15 K, pritisku od 101,3 kPa i nakon korekcije na sadržaj vodene pare u otpadnim gasovima i pri referentnom kisiku (6% za čvrsta goriva i 3% za tečna i gasovita goriva i 15% za gasne turbine i gasne motore).

1. Čvrsta goriva

A. Granične vrijednosti emisije SO₂ izražene u mg/m³ za stara velika postrojenja za sagorijevanje (preračunato na 6% O₂)

Za postrojenja za sagorijevanje čija je toplotna snaga 100-500 MW_{th} granična vrijednost emisije SO₂ se izračunava po relaciji:

$$y = -4x + 2.400$$

gdje su:

x - toplotna snaga postrojenja za sagorijevanje (MW_{th})

y - granična vrijednost emisije SO₂ za datu toplotnu snagu postrojenja (mg/m³_n)

B. Granične vrijednosti emisije SO₂ izražene u mg/m³_n za postojeća velika postrojenja za sagorijevanje (preračunato na 6% O₂) sa izuzetkom gasnih turbina

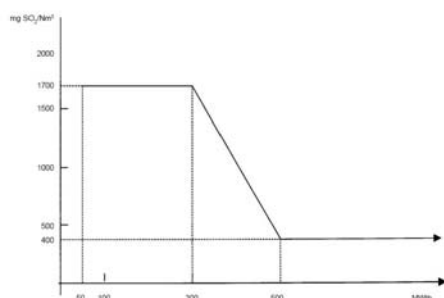
Vrsta goriva	50-100 MW _{th}	100-300 MW _{th}	>300 MW _{th}
biomasa	200	200	200
ugalj i druga čvrsta goriva	400	250	200
treset	300	300	200

C. Granične vrijednosti emisije SO₂ izražene u mg/m³_n za nova velika postrojenja za sagorijevanje (preračunato na 6% O₂) sa izuzetkom gasnih turbina

Vrsta goriva	50-100 MW _{th}	100-300 MW _{th}	>300 MW _{th}
biomasa	200	200	150
ugalj i druga čvrsta goriva	400	200	150 200 u slučaju sagorijevanja u cirkulacionom fluidizovanom sloju ili fluidizovanom sloju pod pritiskom
treset	300	300	150 200 u slučaju sagorijevanja u fluidiziranom sloju

2. Tečna goriva

A. Granične vrijednosti emisije SO₂ izražene u mg/m³_n za stara velika postrojenja za sagorijevanje (preračunato na 3% O₂)

Za postrojenja čija je toplotna snaga 300-500 MW_{th} granična vrijednost emisije SO₂ se izračunava po relaciji:

$$y = -6,5x + 3.650$$

gdje su:

x - toplotna snaga postrojenja za sagorijevanje (MW_{th})

y - granična vrijednost emisije SO₂ za datu toplotnu snagu postrojenja (mg/m³_n)

B. Granične vrijednosti emisija za SO₂ za postojeća velika postrojenja za sagorijevanje izražene u mg/m³_n (preračunato na 3% O₂), sa izuzetkom gasnih turbina

50 - 100 MW _{th}	100 - 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
350	250	200

C. Granične vrijednosti emisija za SO₂ za nova velika postrojenja za sagorijevanje izražene u mg/m³_n (preračunato na 3% O₂), sa izuzetkom gasnih turbina

50 - 100 MW _{th}	100 - 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
350	200	150

3. Gasovita goriva

A. Granične vrijednosti emisije za SO₂ za stara velika postrojenja za sagorijevanje izražene u mg/m³_n (preračunato na 3% O₂)

Vrsta goriva	Granična vrijednost emisije (mg/m ³ _n)
gasovita goriva generalno	35
tečni naftni gas	5
gasovi niske toplotne moći iz procesa gasifikacije rafinerijskih ostataka, gas iz koksnih peći, gas iz visokih peći	800

B. Granične vrijednosti emisija SO₂ za postojeća velika postrojenja za sagorijevanje izražene u mg/m³_n (preračunato na 3% O₂)

Vrsta goriva	Granična vrijednost emisije (mg/m ³ _n)
gasovita goriva općenito	35
tečni naftni gas	5
gasovi niske toplotne moći iz koksnih peći	400
gasovi niske toplotne moći iz visokih peći	200

C. Granične vrijednosti emisija SO₂ za nova velika postrojenja za sagorijevanje izražene u mg/m³_n (preračunato na 3% O₂)

Vrsta goriva	Granična vrijednost emisije (mg/m ³ _n)
gasovita goriva općenito	35
tečni naftni gas	5
gasovi niske toplotne moći iz koksnih peći	400
gasovi niske toplotne moći iz visokih peći	200

Prilog II

GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJE AZOTNIH OKSIDA (IZRAŽEN KAO NO₂) ZA VELIKA POSTROJENJA ZA SAGORIJEVANJE

Sve granične vrijednosti emisije izračunavaju se pri temperaturi od 273,15 K, pritisku od 101,3 kPa i nakon korekcije na sadržaj vodene pare u otpadnim gasovima i pri referentnom kisiku (6% za čvrsta goriva i 3% za tečna i gasovita goriva i 15% za gasne turbine i gasne motore).

A. Granične vrijednosti emisija za NO_x izražene u mg/m³_n za stara velika postrojenja za sagorijevanje (preračunato na 6% O₂ za čvrsta goriva i 3% O₂ za tečna i gasovita goriva)

Vrsta goriva	Toplotna snaga (MW _{th})	Granična vrijednost emisije (mg/m ³ _n)
čvrsta ^{(1),(2)}	50 - 500 MW _{th}	600
	> 500 MW _{th}	500
	Od 1. 1. 2016.	
	50 - 500 MW _{th}	600
	> 500 MW _{th}	200
	tečna	
	50 - 500 MW _{th}	450
	> 500 MW _{th}	400
gasovita	50 - 500 MW _{th}	300
	> 500 MW _{th}	200

⁽¹⁾ Za postrojenja sa toplotnom snagom većom od 500 MW_{th} koja od dana stupanja na snagu ovog pravilnika ne rade više od 2.000 radnih sati godišnje u petogodišnjem prosjeku do 31.12.2015. godine granična vrijednost emisije je 600 mg/m³_n i osnov je za određivanje njihovog udjela u Planu za smanjenje emisija iz postojećih velikih postrojenja za sagorijevanje. Od 1.1.2016. godine, za postrojenja koja neće raditi više od 1.500 radnih sati godišnje u petogodišnjem prosjeku, granična vrijednost emisije je 450 mg/m³_n.

⁽²⁾ Do 1.1.2018. godine za postrojenja koja su u dvanaestomjesečnom periodu, do 31.12.2009. godine radila i nastavljaju da rade na čvrsta goriva čiji je isparljivi sadržaj manji od 10%, granična vrijednost emisije je 1.200 mg/m³_n.

B. Granične vrijednosti emisija za NO_x izražene u mg/m³_n za postojeća velika postrojenja za sagorijevanje čvrsto gorivo (preračunato na 6% O₂)

Vrsta goriva	50 - 100 MW _{th}	100 - 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
biomasa	300	250	200
ugalj	300	200	200

Tečna goriva (preračunato na 3% O₂)

50 - 100 MW _{th}	100 - 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
450	200	150

Gasovita goriva (preračunato na 3% O₂)

prirodni gas	100
gasovi niske toplotne moći iz koksnihi peći, gas iz visokih peći	200
ostali gasovi	200

Gasne turbine (preračunato na 15% O₂)

Vrsta goriva	
prirodni gas ⁽¹⁾	50 ⁽²⁾
tečna goriva ⁽³⁾	50
gasovita goriva	120

(1) Prirodni gas je smjesa gasovitihi ugljovodonika od kojih je najzastupljeniji metan koji sadrži najviše 20% (zapreminski) inertnih i drugih sastojaka.

(2) Granična vrijednost emisije iznosi 75 mg/m³_n u slučajevima kada je efikasnost utvrđena u skladu sa uslovima opterećenja prema utvrđenom odgovarajućem ISO standardu:

- kod gasnih turbina koje se koriste u kombinovanim sistemima za grijanje i proizvodnju električne energije i čija je ukupna efikasnost veća od 75%;
- kod gasnih turbina koje se koriste u kombinovanom ciklusu proizvodnje čija je ukupna efikasnost veća od 55%;
- kod gasnih turbina za mehaničke pogone.

Kod gasnih turbina sa jednim ciklusom koje nisu navedene ni u jednoj prethodnoj kategoriji, ali imaju efikasnost veću od 35% utvrđenu u skladu sa uslovima opterećenja prema utvrđenom odgovarajućem ISO standardu granična vrijednost emisije izračunava se prema relaciji 50(η/35), gde je η efikasnost gasne turbine izražena u procentima u skladu sa uslovima opterećenja prema utvrđenom odgovarajućem ISO standardu.

(3) Primjenjuje se samo za gasne turbine u kojima sagorijevaju samo laki i srednji destilati.

Navedene granične vrijednosti ne primjenjuju se na gasne turbine za hitne slučajeve koje rade manje od 500 radnih sati godišnje.

C. Granične vrijednosti emisija za NO_x izražene u mg/m³_n za nova velika postrojenja za sagorijevanje čvrsta goriva

Ukupna toplotna snaga (MW _{th})	Ugalj i lignit i druga čvrsta goriva	Biomasa i treset
50-100	300 400 u slučaju sagorevanja sprasenog lignita	250
100-300	200	200
> 300	150 200 u slučaju sagorevanja sprasenog lignita	150

Tečna goriva

Ukupna toplotna snaga (MW _{th})	Tečna goriva
50-100	300
100-300	150
> 300	100

Gasovita goriva

Vrsta postrojenja	NO _x (NO ₂)
postrojenja za sagorijevanje, osim gasnih turbina i gasnih motora	100

gasne turbine (uključujući gasne turbine sa kombinovanim ciklusom)	50 ⁽¹⁾
gasni motori	75

(1) Na gasne turbine (uključujući gasne turbine sa kombinovanim ciklusom) granične vrijednosti emisije za NO_x (izražene kao NO₂) iz ove tačke primjenjuju se samo za opterećenja iznad 70%.

Na gasne turbine za hitne slučajeve koje rade manje od 500 radnih sati godišnje ne primjenjuju se granične vrijednosti emisija iz ove tačke. Operater takvih postrojenja dužan je da vodi evidenciju o utrošenim radnim satima.

Prilog III

GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJE ČVRSTIH ČESTICA ZA VELIKA POSTROJENJA ZA SAGORIJEVANJE

Sve granične vrijednosti emisije izračunavaju se pri temperaturi od 273,15 K, pritisku od 101,3 kPa i nakon korekcije na sadržaj vodene pare u otpadnim gasovima i pri referentnom kisiku (6% za čvrsta goriva i 3% za tečna i gasovita goriva).

A. Granične vrijednosti emisija za čvrste čestice izražene u mg/m³_n (preračunato na 6% O₂ za čvrsta goriva i 3% za tečna i gasovita goriva) za stara velika postrojenja za sagorijevanje

Vrsta goriva	Toplotna snaga (MW _{th})	Granična vrijednost emisije (mg/m ³ _n)
čvrsto	≥ 500	50 (100) ⁽¹⁾
	< 500	100
tečno	sva postrojenja	50 (100) ⁽²⁾
gasovito	sva postrojenja	5 (po pravilu)
		10 (visokopećni gas)
		50 (gas nastao pri proizvodnji čelika, a koji se može koristiti na drugom mjestu)

(1) Može se primijeniti na postrojenja za sagorijevanje toplotne snage (≥500 MW_{th}) koja sagorijevaju čvrsto gorivo toplotne moći manje od 5.800 kJ/kg sa masenim udjelom vlage većim od 45%, ukupnim masenim udjelom vlage i pepela većim od 60% i udjelom kalcijum oksida (CaO) većim od 10%.

(2) Može se primijeniti na postrojenja za sagorijevanje toplotne snage (<500 MW_{th}) ako koriste tečno gorivo sa udjelom pepela većim od 0,06%.

B. Granične vrijednosti emisija za čvrste čestice izražene u mg/m³_n primjenjuje se na postojeća velika postrojenja za sagorijevanje, sa izuzetkom gasnih turbina čvrsta goriva (preračunato na 6% O₂)

Toplotna snaga (MW _{th})	ugalj	biomasa
50-100	30	30
100-300	25	20
>300	20	20

Tečna goriva (preračunato na 3% O₂)

50-100	30
100-300	25
>300	20

Gasovita goriva (preračunato na 3% O₂)

opšti slučaj	5
za gas iz visoke peći	10
za gasove nastale pri proizvodnji čelika koji se mogu koristiti na drugom mjestu	30

C. Granične vrijednosti emisija za čvrste čestice izražene u mg/m³_n primjenjuje se na nova velika postrojenja za sagorijevanje, sa izuzetkom gasnih turbina čvrsta i tečna goriva

Ukupna toplotna snaga (MW _{th})	Granična vrijednost emisije (mg/normalni m ³)
50-300	20

> 300	10 20 za biomasu i treset
-------	------------------------------

Gasovita goriva

Ukupna toplotna snaga (MW _{th})	Granična vrijednost emisije (mg/normalni m ³)
gasovita goriva generalno	5
gas iz visoke peći	10
za gasove nastale u industriji čelika koji se mogu koristiti na drugom mjestu	30

Temeljem članka 16. stavak 4., članka 18. stavak 1. i članka 38. stavak 2. Zakona o zaštiti zraka ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/03 i 4/10), federalna ministrica okoliša i turizma donosi

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O
GRANIČNIM VRIJEDNOSTIMA EMISIJA U ZRAK IZ
POSTROJENJA ZA SAGORIJEVANJE**

Članak 1.

U Pravilniku o graničnim vrijednostima emisija u zrak iz postrojenja za sagorijevanje ("Službene novine Federacije BiH", broj 3/13), u članku 2. točka e) na kraju teksta dodaju se riječi "i 15% za gasne turbine i gasne motore";

Toč. r) i s) se mijenjaju i glase:

- "r) "staro veliko postrojenje za sagorijevanje" je postrojenje za sagorijevanje koje posjeduje uporabnu dozvolu izdatu prije 01.07.1992. godine, a u nedostatku uporabne dozvole građevinsku dozvolu ili koje je pušteno u rad prije 01.07.1992. godine.
- s) "postojeće veliko postrojenje za sagorijevanje" je postrojenje za sagorijevanje koje posjeduje uporabnu dozvolu izdatu na dan ili poslije 01.07.1992. godine, a prije 01.01.2018. godine, a u nedostatku uporabne dozvole građevinsku dozvolu ili koje je pušteno u rad na dan ili poslije 01.07.1992. godine, a prije 01.01.2018. godine."

Iza točke s) dodaje se nova točka t) koja glasi:

- "t) "novo veliko postrojenje za sagorijevanje" je postrojenje za sagorijevanje koje posjeduje uporabnu dozvolu na dan ili poslije 01.01.2018. godine, a u nedostatku uporabne dozvole građevinsku dozvolu ili koje je pušteno u rad na dan ili poslije 01.01.2018. godine."

Članak 2.

U članku 3. stavak 8. mijenja se i glasi:

"Mala postrojenja za sagorijevanje su postrojenja za sagorijevanje čija je toplotna snaga:

- 0,05-1 MW_{th} pri korištenju čvrstog goriva i to: biomase i ostataka iz prerade biomase, uglja i briketa iz uglja i koksa sa sadržajem sumpora manjim od 2 g/MJ;
- 0,05-5 MW_{th} pri korištenju tečnog goriva: ulje za loženje lako i ekstra lako sukladno propisom kojim se uređuju fizičko-kemijske karakteristike tečnih goriva;
- 0,05-10 MW_{th} pri korištenju prirodnog gasa ili tečnog naftnog gasa."

Članak 3.

U članku 6. iza riječi "pravilnikom" briše se zarez i dodaje riječ "ili", a riječ "izradom" zamjenjuje se sa riječi "provedbom".

Članak 4.

Članak 7. mijenja se i glasi:

"Članak 7.**(Granične vrijednosti emisija)**

Na stara velika postrojenja za sagorijevanje primjenjuju se granične vrijednosti emisija za sumpor dioksid, azotnih oksida, čvrstih čestica iz Priloga I-III pod A. Ako navedene granične vrijednosti emisija ne mogu biti postignute zbog karakteristika goriva, potrebno je postići stepen odsumporavanja 60% u postrojenjima sa toplotnom snagom do 100 MW_{th}, 75% za postrojenja sa toplotnom snagom 100 - 300 MW_{th}, 90% za postrojenja sa toplotnom snagom većom od 300 MW_{th}, 94% za postrojenja sa toplotnom snagom većom od 500 MW_{th}. Ovi uvjeti za stara velika postrojenja vrijede do 01.01.2028. godine, nakon čega će se primjenjivati odredbe iz Priloga I-III pod B.

Izuzetno od stavka 1. ovog članka stara velika postrojenja za sagorijevanje ne moraju postići granične vrijednosti emisija pod uslovom da su obuhvaćeni Nacionalnim planom smanjenja emisija (skr. NERP) urađenim sukladno međunarodnim obavezama proisteklim po osnovu članstva u Ugovoru o Energetskoj zajednici.

Staro veliko postrojenje za sagorijevanje iz stavka 2 ovog članka koje je obuhvaćeno Nacionalnim planom smanjenja emisija (skr. NERP), ispunjava obvezu smanjenja emisija SO₂, NO_x i čvrstih čestica implementacijom njegovog učešća u ukupnim emisijama definisanim u NERP-u sukladno vremenskim planom implementacije.

Na postojeće veliko postrojenje za sagorijevanje primjenjuju se granične vrijednosti emisija zagađujućih materija iz Priloga I-III pod B., te Priloga IV za ugljen monoksid (CO).

Ukoliko postrojenje za sagorijevanje koristi domaća čvrsta goriva mogu se primjenjivati minimalni stepeni odsumporavanja od najmanje 92% za postrojenja toplotne snage 50-100 MW_{th}, 92% za postrojenja toplotne snage 100-300 MW_{th} a za postrojenja sa toplotnom snagom većom od 300 MW_{th}, stepen odsumporavanja od najmanje 96%.

Na novo veliko postrojenje za sagorijevanje primjenjuju se granične vrijednosti emisija zagađujućih materija iz Priloga I-III pod C. Ukoliko postrojenja za sagorijevanje koriste domaća čvrsta goriva mogu se primjenjivati minimalni stepeni odsumporavanja od najmanje 93% za postrojenja toplotne snage 50-100 MW_{th}, 93% za postrojenja toplotne snage 100-300 MW_{th} a za postrojenja sa toplotnom snagom većom od 300 MW_{th}, stepen odsumporavanja od najmanje 97%.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog članka nadležni organ može u postupku izdavanja suglasnosti na studiju o procjeni uticaja na okoliš i u postupku izdavanja okolinske dozvole postrojenju propisati:

- granične vrijednosti emisija i za druge zagađujuće materije i rokove za njihovo postizanje;
- granične vrijednosti emisije strožije od vrijednosti datih u Prilozima I-III;
- dodatne zahtjeve ili izmjene na velikom postrojenju za sagorijevanje sukladno razvoju nauke i tehnike.

Granične vrijednosti emisije iz Priloga I-III ne primjenjuju se na sljedeća postrojenja za sagorijevanje:

- dizelske motore;
- kotlove utilizatore unutar postrojenja za proizvodnju celuloze.

Granične vrijednosti emisija za srednja postrojenja za sagorijevanje za različite vrste goriva date su u Prilogu V.

Granične vrijednosti emisija za mala postrojenja za sagorijevanje za različite vrste goriva date su u Prilogu VI."

Članak 5.

U članku 8. stavak 2. u al. 2 i 3. riječi "2007.-2012." zamjenjuju se riječima "2008.-2012."

U stavku 3. na kraju riječi "01.01.2007. godine" zamjenjuje se riječima "01.01.2008. godine".

Članak 6.

Iza članka 9. dodaje se novi članak 9a. koji glasi:

"Članak 9a.

(Nacionalni plan za smanjenje emisija)

U cilju donošenja Nacionalnog plana za smanjenje emisija utvrđuju se maksimalne emisije zagađujućih materija, za sumpor dioksid (SO₂), okside azota NO_x (izražene kao NO₂) i praškaste materije, iz starih velikih postrojenja za 2012. godinu, kao referentnu godinu.

Maksimalne emisije za 2018. godinu računaju se na osnovu graničnih vrijednosti emisija iz Priloga I-III pod A. ili gdje to nije moguće za SO₂, na osnovu stepena odsumporavanja iz članka 7. stavak 1.

Maksimalne emisije za 2023. godinu računaju se na osnovu primjenjivih graničnih vrijednosti emisija u toj godini iz Priloga I-III pod A. ili gdje je to nije moguće za SO₂, na osnovu stepena odsumporavanja iz članka 7. stavak 1. ovog pravilnika. To praktično znači, za izračunavanje maksimalne emisije za 2023. godinu koriste se iste granične vrijednosti emisije kao i za 2018. godinu osim graničnih vrijednosti emisija za NO_x za postrojenja za sagorijevanje koja koriste čvrsta goriva toplotne snage iznad 500 MW, gdje granična vrijednost emisije iznosi 200 mg/Nm³.

Maksimalne emisije za period 2019.-2022. godine određuju se prateći linearan trend između maksimalnih emisija iz 2018. godine i 2023. godine.

Maksimalne emisije za 2026. godinu i 2027. godinu računaju se na osnovu primjenjivih graničnih vrijednosti emisija iz Priloga I-III pod B. ili gdje je to nije moguće za SO₂, na osnovu stepena odsumporavanja navedenog u članku 7. stavak 6.

Maksimalne emisije za 2024. godinu i 2025. godinu određuju se prateći linearno smanjenje maksimalnih emisija između 2023. godine i 2026. godine.

Kroz implementaciju Nacionalnog plana za smanjenje emisija, ukupne godišnje emisije sumpor-dioksida, azotnih oksida i čvrstih čestica će se smanjiti na vrijednost maksimalnih emisija koje se primjenjuju za gore navedene godine, prema planu implementacije, a sukladno obezbijedenim finansiranjem. Najkasnije do 31.12. 2027. godine stvarne emisije moraju dostići maksimalne emisije za 2027. godinu, odnosno nakon tog datuma sva postrojenja koja ostaju u radu moraju biti usklađena sa graničnim vrijednostima emisija sukladno Prilogu I-III pod B.

Nacionalni plan za smanjenje emisija primjenjuje se za period od 01.01.2018. godine do najkasnije 31.12.2027. godine.

Konačnu pisanu izjavu potpisanu i ovjerenu od strane odgovornog lica sa prijavom za Nacionalni plan za smanjenje emisija, koja sadrži konačnu listu postrojenja koja će biti obuhvaćena Nacionalnim planom za smanjenje emisija, a koja može sadržati samo ona postrojenja koja su bila prethodno prijavljena u preliminarnoj prijavi za Nacionalni plan za smanjenje emisija, operater je dužan da dostavi nadležnom organu najkasnije do 01.12.2017. godine.

U cilju ocjene sprovođenja Nacionalnog plana za smanjenje emisija, operater je dužan da dostavlja godišnje izvješće koji pored realnih, tj. ostvarenih emisija zagađujućih materija u zrak obuhvata i projekcije emisija zagađujućih materija, uzimajući u obzir projekte u toku, odnosno projekte za koja su obezbijedena finansijska sredstva i definisan plan realizacije projekta."

Članak 7.

U članku 10. točka a) riječi "31.12.2025. godine" zamjenjuju se riječima "31.12.2023. godine"

Dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"Ako u periodu od 01.01.2018. godine do 31.12.2023. godine postrojenje za sagorijevanje utroši 20.000 radnih sati, a nastavi sa radom poslije 01.01.2024. godine, emisije u tom

slučaju moraju biti sukladno propisanim graničnim vrijednostima emisija iz Priloga I-III pod C."

Članak 8.

Prilog I, Prilog II i Prilog III zamjenjuju se novim Prilogom I, Prilogom II i Prilogom III, koji se nalaze u prilogu ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio.

Članak 9.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 04-23-430/17

16. studenoga 2017. godine
Sarajevo

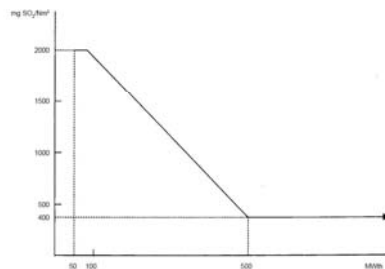
Ministrica
Dr. Edita Đapo, v. r.

Prilog I GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJE SUMPOR DIOKSIDA (SO₂) ZA VELIKA POSTROJENJA ZA SAGORIJEVANJE

Sve granične vrijednosti emisije izračunavaju se pri temperaturi od 273,15 K, pritisku od 101,3 kPa i nakon korekcije na sadržaj vodene pare u otpadnim gasovima i pri referentnom kisiku (6% za čvrsta goriva i 3% za tečna i gasovita goriva i 15% za gasne turbine i gasne motore).

1. Čvrsta goriva

A. Granične vrijednosti emisije SO₂ izražene u mg/m³_n za stara velika postrojenja za sagorijevanje (preračunato na 6% O₂)

Za postrojenja za sagorijevanje čija je toplotna snaga 100-500 MW_{th} granična vrijednost emisije SO₂ se izračunava po relaciji:

$$y = -4x + 2.400$$

gdje su:

x - toplotna snaga postrojenja za sagorijevanje (MW_{th})

y - granična vrijednost emisije SO₂ za datu toplotnu snagu postrojenja (mg/m³_n)

B. Granične vrijednosti emisije SO₂ izražene u mg/m³_n za postojeća velika postrojenja za sagorijevanje (preračunato na 6% O₂) sa izuzetkom gasnih turbina

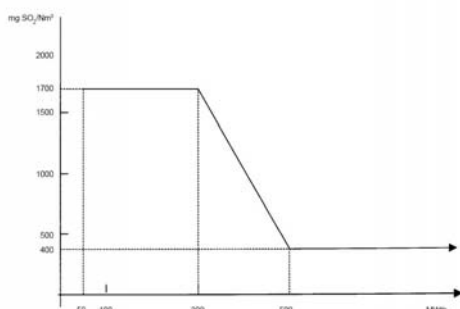
Vrsta goriva	50-100 MW _{th}	100-300 MW _{th}	>300 MW _{th}
biomasa	200	200	200
ugalj i druga čvrsta goriva	400	250	200
treset	300	300	200

C. Granične vrijednosti emisije SO₂ izražene u mg/m³_n za nova velika postrojenja za sagorijevanje (preračunato na 6% O₂) sa izuzetkom gasnih turbina

Vrsta goriva	50-100 MW _{th}	100-300 MW _{th}	>300 MW _{th}
biomasa	200	200	150
ugalj i druga čvrsta goriva	400	200	150 200 u slučaju sagorijevanja u cirkulacionom fluidizovanom sloju ili fluidizovanom sloju pod pritiskom
treset	300	300	150 200 u slučaju sagorijevanja u fluidiziranom sloju

2. Тећна горива

A. Granične vrijednosti emisije SO₂ izražene u mg/m³, za stara velika postrojenja za sagorijevanje (preračunato na 3% O₂)

Za postrojenja čija je toplotna snaga 300-500 MW_{th} granična vrijednost emisije SO₂ se izračunava po relaciji:

$$y = -6,5x + 3.650$$

gdje su:

x - toplotna snaga postrojenja za sagorijevanje (MW_{th})

y - granična vrijednost emisije SO₂ za datu toplotnu snagu postrojenja (mg/m³_n)

B. Granične vrijednosti emisija za SO₂ za postojeća velika postrojenja za sagorijevanje izražene u mg/m³_n (preračunato na 3% O₂), sa izuzetkom gasnih turbina

50 - 100 MW _{th}	100 - 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
350	250	200

C. Granične vrijednosti emisija za SO₂ za nova velika postrojenja za sagorijevanje izražene u mg/m³_n (preračunato na 3% O₂), sa izuzetkom gasnih turbina

50 - 100 MW _{th}	100 - 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
350	200	150

3. Gasovita goriva

A. Granične vrijednosti emisije za SO₂ za stara velika postrojenja za sagorijevanje izražene u mg/m³_n (preračunato na 3% O₂)

Vrsta goriva	Granična vrijednost emisije (mg/m ³ _n)
gasovita goriva generalno	35
tečni naftni gas	5
gasovi niske toplotne moći iz procesa gasifikacije rafinerijskih ostataka, gas iz koksnih peći, gas iz visokih peći	800

B. Granične vrijednosti emisija SO₂ za postojeća velika postrojenja za sagorijevanje izražene u mg/m³_n (preračunato na 3% O₂)

Vrsta goriva	Granična vrijednost emisije (mg/m ³ _n)
gasovita goriva općenito	35
tečni naftni gas	5
gasovi niske toplotne moći iz koksnih peći	400
gasovi niske toplotne moći iz visokih peći	200

C. Granične vrijednosti emisija SO₂ za nova velika postrojenja za sagorijevanje izražene u mg/m³_n (preračunato na 3% O₂)

Vrsta goriva	Granična vrijednost emisije (mg/m ³ _n)
gasovita goriva općenito	35
tečni naftni gas	5
gasovi niske toplotne moći iz koksnih peći	400
gasovi niske toplotne moći iz visokih peći	200

**Prilog II
GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJE AZOTNIH OKSIDA (IZRAŽEN KAO NO₂) ZA VELIKA POSTROJENJA ZA SAGORIJEVANJE**

Sve granične vrijednosti emisije izračunavaju se pri temperaturi od 273,15 K, pritisku od 101,3 kPa i nakon korekcije na sadržaj vodene pare u otpadnim gasovima i pri referentnom kisiku (6% za čvrsta goriva i 3% za tečna i gasovita goriva i 15% za gasne turbine i gasne motore).

A. Granične vrijednosti emisija za NO_x izražene u mg/m³_n za stara velika postrojenja za sagorijevanje (preračunato na 6% O₂ za čvrsta goriva i 3% O₂ za tečna i gasovita goriva)

Vrsta goriva	Toplotna snaga (MW _{th})	Granična vrijednost emisije (mg/m ³ _n)
čvrsta ^{(1),(2)}	50 - 500 MW _{th}	600
	> 500 MW _{th}	500
	Od 1. 1. 2016.	
	50 - 500 MW _{th}	600
	> 500 MW _{th}	200
tečna	50 - 500 MW _{th}	450
	> 500 MW _{th}	400
gasovita	50 - 500 MW _{th}	300
	> 500 MW _{th}	200

⁽¹⁾ Za postrojenja sa toplotnom snagom većom od 500 MW_{th} koja od dana stupanja na snagu ovog pravilnika ne rade više od 2.000 radnih sati godišnje u petogodišnjem prosjeku do 31.12.2015. godine granična vrijednost emisije je 600 mg/m³_n i osnov je za određivanje njihovog udjela u Planu za smanjenje emisija iz postojećih velikih postrojenja za sagorijevanje. Od 1.1.2016. godine, za postrojenja koja neće raditi više od 1.500 radnih sati godišnje u petogodišnjem prosjeku, granična vrijednost emisije je 450 mg/m³_n.

⁽²⁾ Do 1.1.2018. godine za postrojenja koja su u dvanaestomjesečnom periodu, do 31.12.2009. godine radila i nastavljaju da rade na čvrsta goriva čiji je isparljivi sadržaj manji od 10%, granična vrijednost emisije je 1.200 mg/m³_n.

B. Granične vrijednosti emisija za NO_x izražene u mg/m³_n za postojeća velika postrojenja za sagorijevanje Čvrsto gorivo (preračunato na 6% O₂)

Vrsta goriva	50 - 100 MW _{th}	100 - 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
biomasa	300	250	200
ugalj	300	200	200

Tećna goriva (preračunato na 3% O₂)

50 - 100 MW _{th}	100 - 300 MW _{th}	> 300 MW _{th}
450	200	150

Gasovita goriva (preračunato na 3% O₂)

prirodni gas	100
gasovi niske toplotne moći iz koksnih peći, gas iz visokih peći	200
ostali gasovi	200

Gasne turbine (preračunato na 15% O₂)

Vrsta goriva	Granična vrijednost emisije (mg/m ³ _n)
prirodni gas ⁽¹⁾	50 ⁽²⁾
tećna goriva ⁽³⁾	50
gasovita goriva	120

⁽¹⁾ Prirodni gas je smjesa gasovitih ugljovodonika od kojih je najzastupljeniji metan koji sadrži najviše 20% (zapreminski) inertnih i drugih sastojaka.

⁽²⁾ Granična vrijednost emisije iznosi 75 mg/m³_n u slučajevima kada je efikasnost utvrđena sukladno uslovima opterećenja prema utvrđenom odgovarajućem ISO standardu:

- kod gasnih turbina koje se koriste u kombinovanim sistemima za grijanje i proizvodnju električne energije i čija je ukupna efikasnost veća od 75%;
- kod gasnih turbina koje se koriste u kombinovanoj ciklusu proizvodnje čija je ukupna efikasnost veća od 55%;
- kod gasnih turbina za mehaničke pogone.

Kod gasnih turbina sa jednim ciklusom koje nisu navedene ni u jednoj prethodnoj kategoriji, ali imaju efikasnost veću od 35% utvrđenu sukladno uslovima opterećenja prema utvrđenom odgovarajućem ISO standardu granična vrijednost emisije izračunava se prema relaciji $50(\eta/35)$, gde je η efikasnost gasne turbine izražena u procentima sukladno uslovima opterećenja prema utvrđenom odgovarajućem ISO standardu.

(3) Primjenjuje se samo za gasne turbine u kojima sagorijevaju samo laki i srednji destilati.

Navedene granične vrijednosti ne primjenjuju se na gasne turbine za hitne slučajeve koje rade manje od 500 radnih sati godišnje.

C. Granične vrijednosti emisija za NO_x izražene u mg/m^3_n za nova velika postrojenja za sagorijevanje

Ukupna toplotna snaga (MW _{th})	Ugalj i lignit i druga čvrsta goriva	Biomasa i treset
50-100	300 400 u slučaju sagorijevanja sprasenog lignita	250
100-300	200	200
> 300	150 200 u slučaju sagorijevanja sprasenog lignita	150

Tečna goriva

Ukupna toplotna snaga (MW _{th})	Tečna goriva
50-100	300
100-300	150
> 300	100

Gasovita goriva

Vrsta postrojenja	NO_x (NO_2)
postrojenja za sagorijevanje, osim gasnih turbina i gasnih motora	100
gasne turbine (uključujući gasne turbine sa kombinovanim ciklusom)	50 ⁽¹⁾
gasni motori	75

(1) Na gasne turbine (uključujući gasne turbine sa kombinovanim ciklusom) granične vrijednosti emisije za NO_x (izražene kao NO_2) iz ove točke primjenjuju se samo za opterećenja iznad 70%.

Na gasne turbine za hitne slučajeve koje rade manje od 500 radnih sati godišnje ne primjenjuju se granične vrijednosti emisija iz ove točke. Operater takvih postrojenja dužan je da vodi evidenciju o utrošenim radnim satima.

Prilog III

GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJE ČVRSTIH ČESTICA ZA VELIKA POSTROJENJA ZA SAGORIJEVANJE

Sve granične vrijednosti emisije izračunavaju se pri temperaturi od 273,15 K, pritisku od 101,3 kPa i nakon korekcije na sadržaj vodene pare u otpadnim gasovima i pri referentnom kisiku (6% za čvrsta goriva i 3% za tečna i gasovita goriva).

A. Granične vrijednosti emisija za čvrste čestice izražene u mg/m^3_n (preračunato na 6% O_2 za čvrsta goriva i 3% za tečna i gasovita goriva) za stara velika postrojenja za sagorijevanje

Vrsta goriva	Toplotna snaga (MW _{th})	Granična vrijednost emisije (mg/m^3_n)
čvrsto	≥ 500 < 500	50 (100) ⁽¹⁾ 100

tečno	sva postrojenja	50 (100) ⁽²⁾
gasovito	sva postrojenja	5 (po pravilu) 10 (visokopećni gas) 50 (gas nastao pri proizvodnji čelika, a koji se može koristiti na drugom mjestu)

- (1) Može se primijeniti na postrojenja za sagorijevanje toplotne snage ($\geq 500 \text{ MW}_{th}$) koja sagorijevaju čvrsto gorivo toplotne moći manje od 5.800 kJ/kg sa masenim udjelom vlage većim od 45%, ukupnim masenim udjelom vlage i pepela većim od 60% i udjelom kalcijum oksida (CaO) većim od 10%.
- (2) Može se primijeniti na postrojenja za sagorijevanje toplotne snage ($< 500 \text{ MW}_{th}$) ako koriste tečno gorivo sa udjelom pepela većim od 0,06%.

B. Granične vrijednosti emisija za čvrste čestice izražene u mg/m^3_n primjenjuje se na postojeća velika postrojenja za sagorijevanje, sa izuzetkom gasnih turbina

Čvrsta goriva (preračunato na 6% O_2)

Toplotna snaga (MW _{th})	ugalj	biomasa
50-100	30	30
100-300	25	20
>300	20	20

Tečna goriva (preračunato na 3% O_2)

50-100	30
100-300	25
>300	20

Gasovita goriva (preračunato na 3% O_2)

opšti slučaj	5
za gas iz visoke peći	10
za gasove nastale pri proizvodnji čelika koji se mogu koristiti na drugom mjestu	30

C. Granične vrijednosti emisija za čvrste čestice izražene u mg/m^3_n primjenjuje se na nova velika postrojenja za sagorijevanje, sa izuzetkom gasnih turbina

Čvrsta i tečna goriva

Ukupna toplotna snaga (MW _{th})	Granična vrijednost emisije ($\text{mg}/\text{normalni m}^3$)
50-300	20
> 300	10
	20 za biomasu i treset

Gasovita goriva

Ukupna toplotna snaga (MW _{th})	Granična vrijednost emisije ($\text{mg}/\text{normalni m}^3$)
gasovita goriva generalno	5
gas iz visoke peći	10
za gasove nastale u industriji čelika koji se mogu koristiti na drugom mjestu	30

ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ВОДОПРИВРЕДЕ И ШУМАРСТВА

1611

На основу члана 12. став (1) Закона о ветеринарству ("Службене новине Федерације БиХ", број 46/00), федерални министар пољопривреде, водопривреде и шумарства доноси